

Mededelingenblad

Oudheidkamer

Tiel en Omstreken

Uitgave: Vereniging Oudheidkamer voor Tiel en Omstreken
<http://www.oudheidkamer-tiel.nl>
Redactie: Frits Kat
Koos Gelens
Pierre van der Schaaf
Annemarie Daalderop
Liesbeth de van der Schueren-Bauduin
Redactieadres: Nieuwe Tielseweg 20-23
4001 JW Tiel
Tel. 0344-620220
E-mailadres: secretaris@oudheidkamer-tiel.nl

Datum: Maart 2013

Programma Oudheidkamer 2012 –2013.

Thema Oostenrijk

Laatste gedeelte

Dinsdag 19 maart wordt Ophemert belicht dat in de omgeving van de “Oudheidkamer voor Tiel en omstreken” gelegen is. **Mevrouw T. Verburg** zal dan een lezing verzorgen over:

“Het Huis Ophemert en de families van Haaften en Mackay”.

Wat vandaag de dag gebruikt wordt als trouwlocatie en chique bed & breakfast, was eertijds de heerlijkheidsetel van de Heren en Vrouwen van Ophemert en Zennewijnen. Teuntje Verburg, amateurhistorica en een van de oprichters van de Historische Werkgroep Ophemert & Zennewijnen (HWOZ) geeft in haar lezing een inkijkje in de eeuwenlange geschiedenis van het Huis en haar eigenaren/bewoners.

Zij wordt daarbij terzijde gestaan door Koos Gelens, medelid van de HWOZ en voormalig rondleider door het kasteel.

Donderdag 28 maart maakt **Chris van Esterik** zijn opwachting in de Drumptse Hof.

De titel van zijn lezing is : Een odyssee naar het Insel der Seligen of de wereld achter de Mozartkugel. Over Waldheim, glasnost, spionnen en een Oostenrijks Atlantis. Hoe kwam hij daar terecht? Hij wist niets van het land behalve de gebruikelijke clichés van Lederhosen in Tirol, Mozartkugeln in Wenen en het beeld dat iedere Oostenrijker een bruin hemd droeg onder zijn kleding, dat nog uit de Tweede Wereldoorlog stamde. Hoe moest hij zich de politiek, de cultuur, de geschiedenis, de kunst, kortom het DNA van het land in korte tijd eigen maken? Aangekomen midden in de kwestie Waldheim, was het een snelcursus. Hij interviewde de bondskanselier, tegenstanders van Waldheim, antisemieten en gediscrimineerde joden. Hij ontdekte er een in Nederland vrijwel vergeten intellectueel en cultureel continent van Robert Musil, Ludwig Wittgenstein en Gustav Mahler en proefde de Oostenrijkse wijn. Die was lieblich maar zei dat ook iets over dit Insel der Seligen? Hij zag in juni 1989 het prikkeldraad doorknippen tussen Oostenrijk en Hongarije door de beide ministers van Buitenlandse Zaken en stond in de kamer achter het balkon van het Wenceslasplein in Praag waar Vaclav Havel een toespraak hield voor een uitzinnige menigte onder hem. In Wenen interviewde hij Sovjetdiplomaten, aangestoken door de glasnost, met wie ineens een gesprek mogelijk bleek. Na vier jaar keerde hij terug naar Nederland, beladen met levenslange herinneringen en een onuitwisbare liefde voor het land.

Donderdag 4 april. wordt de laatste lezing over het landethema Oostenrijk gehouden.

De altijd volle zalen trekkende **Annetje Both** zal dan haar licht doen schijnen over Wenen rond 1900:

de Sezession, Klimt en de anderen. Eind van de 19e eeuw: een tijd van vrede, welvaart en rijkdom van de heersende klasse. Wenen was vrolijk, luchthartig en het leek of alles altijd zo zou blijven, voorspelbaar en

vastgelegd in een heel uitgebreide bureaucratie. De technische vooruitgang mocht dan snel gaan, maar er waren jarenlang geen veranderingen bij de culturele en academische instellingen, iets dat steeds meer jonge intellectuelen verontrustte. Er leek en enorme afstand te bestaan tussen hoe de samenleving leek en wat er in werkelijkheid bij een kleine groep mensen leefde. Gezapige middelmatigheid was de norm. Heel veel grote vernieuwers, die Wenen heeft voortgebracht, zijn vernederd en soms weggepest. Semmelweiss, de eerste die bedacht was dat infecties vandaan kwamen, werd krankzinnig na door zijn collega's in diskrediet te zijn gebracht, componisten als Bruckner werden uitgefloten en vernederd, Mahler verloor zijn baan als operadirecteur, Schoenberg verpauperde en stierf bijna van de honger. Ditzelfde gold ook voor architecten en kunstenaars, die probeerden een frisse wind te laten waaien in hun disciplines. Ondanks dat is er in Wenen een beweging ontstaan, die niet zo lang heeft geduurd, maar wel heel belangrijk was voor de artistieke ontwikkeling van Wenen, vooral omdat alle beeldende kunsten zich verenigden en daarmee een stempel drukten op de stad. Deze beweging was de Sezession, opgericht in 1897 in navolging van de Sezession in München.

Hiermee namen de kunstenaars afstand van de conservatieve academies (er waren er twee in Wenen), ze openden de weg tot contact met de internationale avant-garde. Er kwam een krantje, Ver Sacrum, en in korte tijd verrees er een eigen verenigingsgebouw, in een zeer verrassende stijl. De stijl van Sezession wordt vaak in één adem genoemd met de Jugendstil, maar de tentoonstellingen waren veel meeromvattend.

Het idee was om een overzicht te geven van alles wat toen nieuw was, dus b.v. ook het impressionisme en symbolisme. Tegelijk werd er veel aandacht besteed aan de toegepaste kunst, waarbij natuurlijk het voorbeeld van William Morris en zijn Arts and Crafts- beweging een rol speelde. Gustav Klimt was één van de belangrijkste vertegenwoordigers van de nieuwe stijl. Een stijl, die veel dankt aan zijn contact met kunstenaars uit andere landen en met het nieuwe enthousiasme voor toegepaste kunst. In de generatie na hem zien we hoe Schiele en Kokoschka op zijn voorbeeld voortborduren, maar dan met een nieuw element van spanning en onrust i.p.v. het sierlijke decoratieve van Klimt, als een soort voorgevoel van de narigheid in Europa in het eerste kwart van de 20e eeuw.

Donderdag 18 april zal het hoogtepunt van het verenigingsjaar plaats vinden:

de Algemene Ledenvergadering

Na de afhandeling van de stukken zal **Jaap van Haarlem**, die altviool speelt in het Beuws Symfonie orkest, u een proeve van zijn vakmanschap tonen: het bouwen van muziek-instrumenten o.a. violen en cello.

Traditiegetrouw wordt het verenigingsjaar afgesloten met de grote excursie. Reisdoel is op zaterdag 20 april Xanten in Duitsland.

De stukken voor de ALV en de gegevens over de excursie naar Xanten zullen u tijdig worden toegezonden.

Zaterdag 20 April Excursie naar Xanten
gewijzigde datum

De datum van de excursie naar Xanten, Duitsland, is verzet van zaterdag 27 april naar **zaterdag 20 april a.s.** in verband met festiviteiten, die ook in Tiel worden georganiseerd, rond de verjaardag van toekomstig koning Willem Alexander op 27 april en zijn inhuldiging op 30 april.

Het programma van de excursie zal u tijdig, tegelijk met de stukken voor de Algemene Ledenvergadering op donderdag 18 april, worden toegestuurd.

Vrijheid en verzet - documentaire over de Waalcrossings 1944-1945

Evenement in Agnietenhof op zondagmiddag 5 mei - Houdt uw agenda vrij!

Vier leden van de Oudheidkamer, Wolter Aalders, Jan Bouwhuis, Roemer Daalderop en Ton de Kok zijn bezig met de voorbereiding van een presentatie van een verhaal "over de generaties heen" over vrijheid en verzet, waaronder de presentatie van een film over de zogenaamde Waalcrossings in het laatste oorlogsjaar. Daarin zijn de interviews die enkele jaren geleden al zijn gemaakt op film gezet en gevat in een documentaire over die crossings. Daarnaast worden kinderen van diverse scholen en buitenlanders erbij betrokken om hun visie te geven op het begrip vrijheid, verzet en toekomst.

Het geheel wordt door de Oudheidkamer geproduceerd.

(foto: Jan Bouwhuis)